

Tárgytematika

Félév:	2013/14/2
Tárgynév:	Néprajz, népművészet
Tárgykód:	ALSRMA4041
Felelős szervezet neve:	Rekreológia Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA25
Tárgyfelelős neve:	Horváth Sándor Dr.
Tárgy követelménye:	Évközi jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	10/0/0

Oktatás célja:

A hazai – a magyar és a nemzetiségi – népi kultúra lényegének, a közösségnek a jellemzése: ezek alakulása, valamint változása. Emellett néhány kiemelt téma és néprajzi csoport áttekintő ismertetése, valamint tárgyismeret: azokat a témaköröket részletezzük, amelyekkel a rekreációban résztvevőket a végzett hallgatók képesek a kulturális turizmusban tájékoztatni. A népi kultúra megismerésén keresztül a nemzetismeret, a hazaszeretet elmélyítése is cél, hiszen a hazáját, szűkebb páttriáját szerető rekreációs szakember válik alkalmassá a szabadidő sportosabb eltöltésében résztvevőkben kedvet támasztani a kulturális turizmus, az éppen meglátogatott tájegység megismerésének az igényét.

Tantárgy tartalma:

A közösség, a kultúra, a hagyomány, a nép, a néprajz, a kulturális antropológia, az etnológia, a folklór, a folklorisztika fogalmainak a meghatározása.

A néprajzi kutatás helye a társadalomtudományok között.

A magyar néprajzi kutatás történetének jelentősebb állomásai.

A hagyományos tematikus bontás (anyag kultúra – szellemi kultúra - társadalomnéprajz), valamint ezek tartalma és összefüggései.

Magyar néprajzi csoportok, néprajzi tájegységek és a hazai kisebbségek.

A népi kultúra történeti változásai.

Vázlatos áttekintés a településszerkezetről, a népi építészetéről, a gazdálkodásról (földművelés, állattartás, szőlészet-borászat), a családi-, rokonsági szervezetről (nagy család, vér- és műrokonság, stb.), népi lakáskultúra, népi táplálkozás, a népszokásokról (jeles napok, valamint az emberi élet fordulói), a népi vallásosságról (búcsújárás, a szakrális táj, archaikus imádságok), a népművészetéről és a folklórról (tartalmi és formai rendező elvek, folklórműfajok).

Számonkérési és értékelési rendszere:

Követelmények, a tanegység teljesítésének feltételei: Portfoliókészítés

Munkaformák: előadás

Kötelező irodalom:

Kötelező és ajánlott irodalom:

Kötelező irodalom:

Tárgytematika

Félév:	2013/14/2
Tárgynév:	Néprajz, népművészet
Tárgykód:	ALSRMA4041
Felelős szervezet neve:	Rekreológia Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA25
Tárgyfelelős neve:	Horváth Sándor Dr.
Tárgy követelménye:	Évközi jegy
Tárgy heti óraszám:	0/0/0
Tárgy féléves óraszám:	10/0/0

Kötelező irodalom:

- Assmann, Jan (1999): A kulturális emlékezet. Írás, emlékezés és politikai identitás a korai magaskultúrákban. Budapest
- Balassa Iván – Ortutay Gyula (1979): Magyar néprajz. Budapest
- Geertz, Clifford (1994): Az értelmezés hatalma. Budapest /Osiris-Századvég Könyvtár/
Magyar néprajz IV. Életmód. Anyagi kultúra 3. Főszerk.: Balassa Iván. Budapest 1997.
- Ajánlott irodalom:*
- Balassa Iván: A magyar falvak temetői. Bp., 1989.
- Bálint Sándor: Karácsony, húsvét, pünkösd. A nagyünnepek hazai és közép-európai hagyományvilágából. Bp., 1976.
- Bálint Sándor: Ünnepi kalendárium I-II. Bp., 1977. (új kiadásban is!)
- Bohannon, Paul – Glazer, Mark (szerk.): Mérföldkövek a kulturális antropológiában. Bp., 1997.
- Cocchiara, G.: Az európai folklór története. Bp., 1962.
- Deáky Zita – Krász Lilla: Minden dolgok kezdete: a születés kultúrtörténete Magyarországon (XVI-XX. sz.). Bp., 2005.
- Dömötör Tekla: Naptári ünnepeke – népi színjátás. Bp., 1964.
- Erdélyi Zsuzsanna: „Hegyet hágék, lőtöt lépék...” Bp., 1976. (új kiadásban is!)
- Hofer Tamás – Fél Edit: Magyar népművészet. Bp., 1974.
- Jung Károly: Az emberélet fordulói. Gombosi népszokások. Újvidék, 1978.
- Kósa László: A magyar néprajztudomány története. Bp., 1989.
- Kósa László: Paraszti polgárosulás és a népi kultúra táji megoszlása Magyarországon (1880-1920). Debrecen, 1990. /Studia folkloristica et ethnographica 27/
- Kósa László – Filep Antal: A magyar nép táji-történeti tagolódása. Bp., 1975.
- Magyar néprajz III. Kézművészet. Főszerk.: Domonkos Ottó. Bp., 1991.
- Magyar néprajz V. Magyar népköltészet. Főszerk.: Vargyas Lajos. Bp., 1988.
- Magyar néprajz VIII. Társadalom. Főszerk.: Paládi-Kovács Attila. Bp., 2000.
- Morvay Judit: Asszonyok a nagycsaládban. Bp., 1956.
- Tárkány-Szücs Ernő: Magyar jogi népszokások. Bp., 1981.
- Ujváry Zoltán: Az agrárkultusz kutatása a magyar és az európai folklórban. Debrecen, 1969.
- Verebélyi Kincső: Minden napok, jeles napok. Hétköznapi és ünnepek a népszokások tükrében. Bp., 2005.
- Voigt Vilmos: A folklór alkotások elemzése. Bp., 1972.